

UNIVERSITY OF ŽILINA
Faculty of Management Science
and Informatics

PIKS, prednáška 4

Technológia Ethernet v TCP/IP Address Resolution Protocol (ARP)

Introduction to Networks v7.0 – chapter 7, 9.1, 9.2

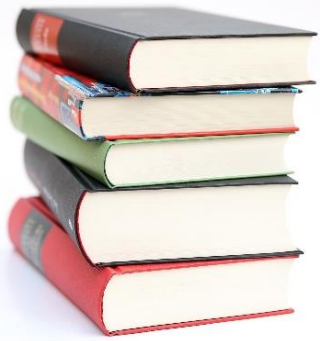
Katedra informačných sietí

Fakulta riadenia a informatiky, UNIZA

Vytvorené v rámci projektu KEGA 026TUKE-4/2021

Networking
Academy

Obsah prednášky

■ **Technológia Ethernet**

- História a vývoj
- LLC (802.2) a MAC (802.3)
- Prístupové metódy ethernetu
- Formáty ethernetových rámcov
- Fyzická (MAC) adresa
- Rozbočovač, most a prepínač
- Režimy prepínania rámcov
- Základné prenosové parametre prepínačov

Netacad: chapter 7

■ **Address Resolution Protocol (ARP)**

- Vzťah medzi MAC a IP adresami
- Mapovanie MAC a IP
- ARP tabuľka
- ARP žiadosť
- ARP odpoveď
- ARP spoofing

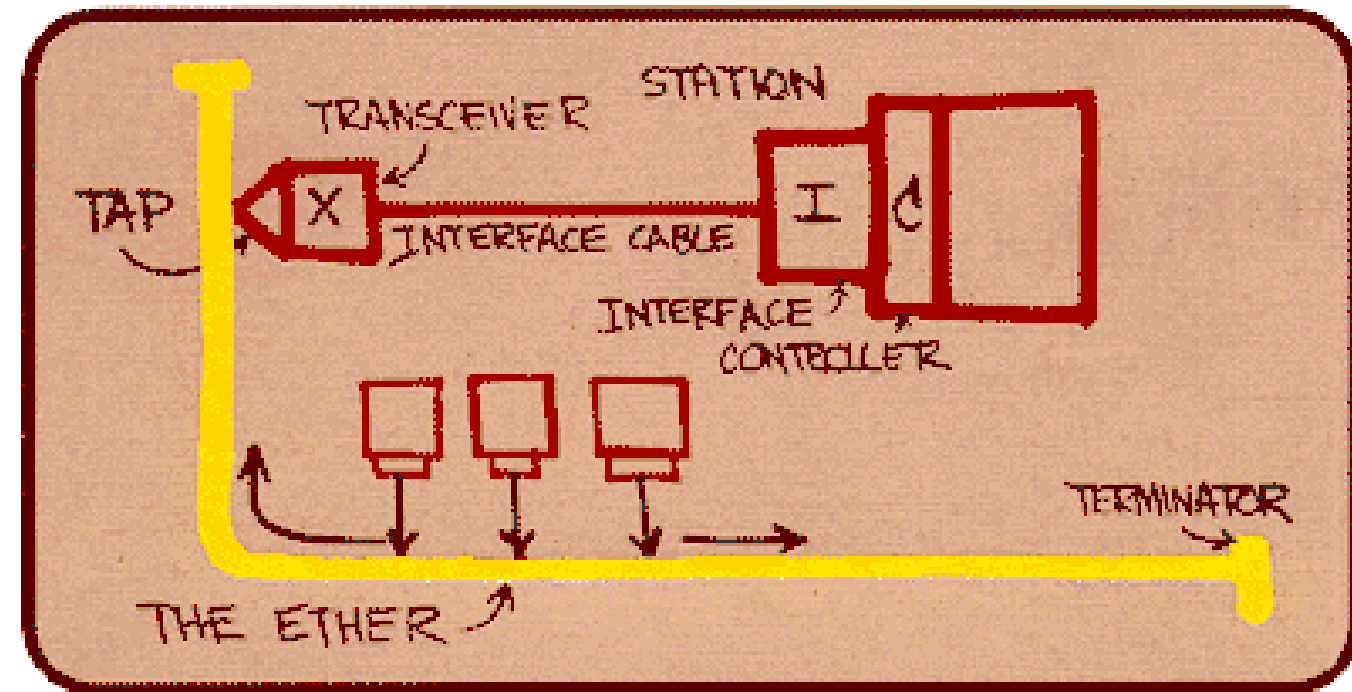
Netacad: časti 9. kapitoly 9.1 a 9.2

Technológia Ethernet

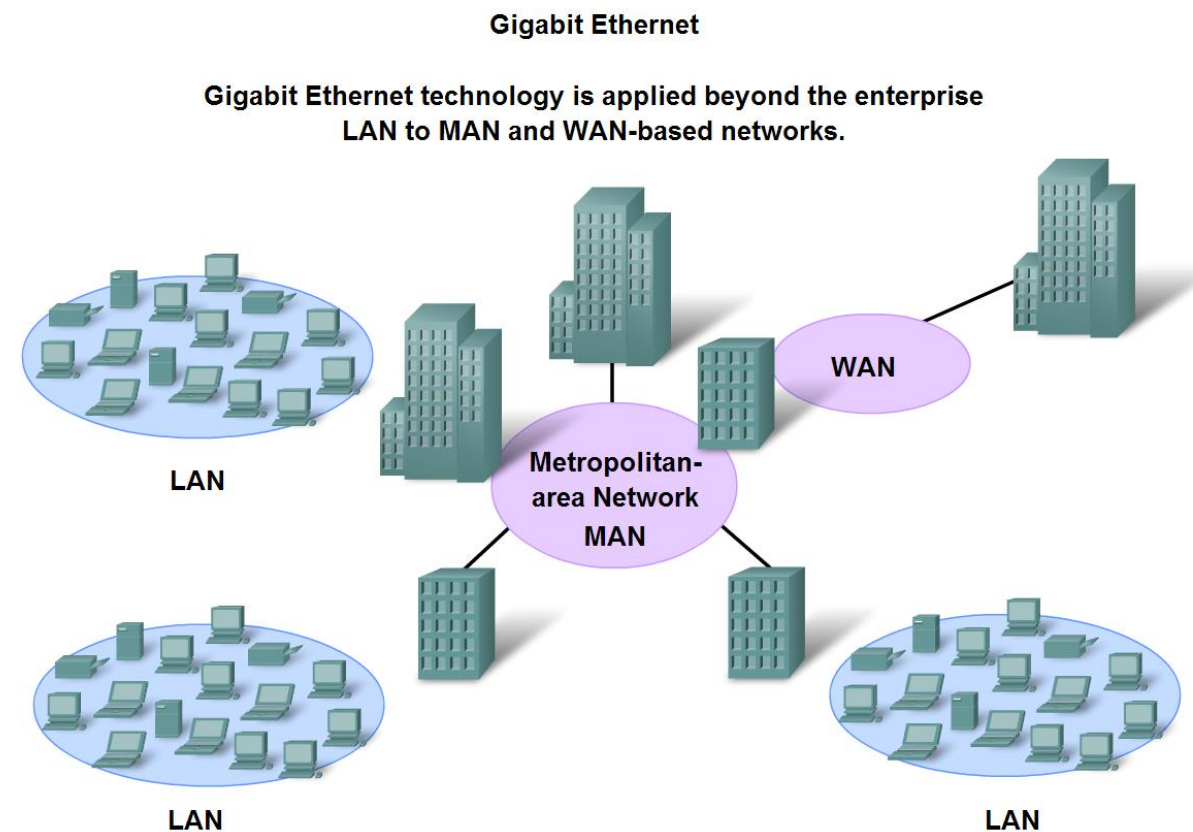
Ethernet – krátky pohľad do histórie

- [Počiatky Ethernetu](#) ako LAN technológie siahajú do roku 1973, kľúčové osoby boli Robert Metcalfe a David Boggs.
  - Xerox, Palo Alto, 2.94 Mbps, experimentálny variant.
  - DIX (Digital, Intel, Xerox): r. 1980, 10 Mbps, tzv. Blue Book.
  - IEEE 802.3: r. 1982, 10 Mbps, upravený formát rámca, avšak umožnená spätná kompatibilita.
- Hoci Ethernet mal sériu konkurentov (Token Ring, ARCnet, FDDI, ATM, ...), jeho jednoduchá činnosť a nízka cena rozhodli o úspechu.

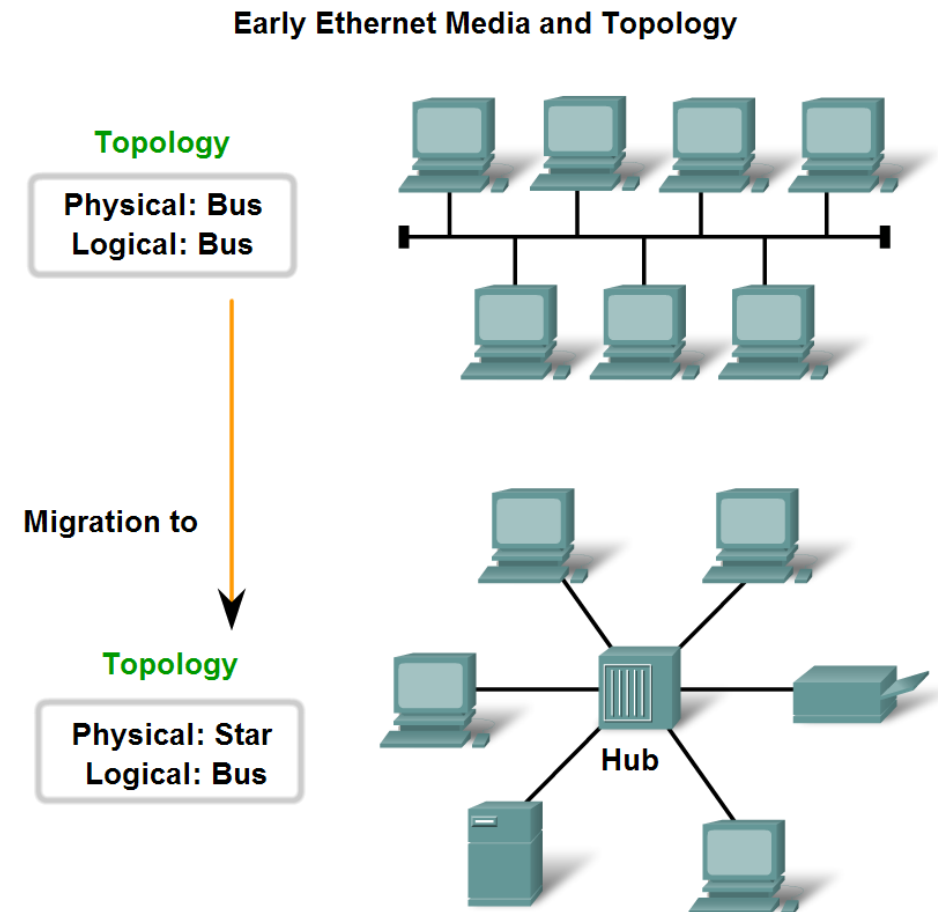
Ethernet – súčasnosť

- V súčasnosti je Ethernet prakticky jedinou používanou **LAN** technológiou.
  - Za celý čas existencie Ethernetu nedošlo k zásadným zmenám vo formáte rámca či základnom princípe.
- **Rýchlosti:** 10M, 100M, 1G, 10G, 40G, 100G, 400 Gbit/s
- **Médiá:**
  - Metalické: twisted pair, twinax.
  - Optické: viac- a jednovláknové vlákna.
  - Bezdrôtové varianty.
- **Popularita** Ethernetu ho posúva i do ďalších **aplikácií**
  - Úložiskové siete (SAN).
  - Rozľahlé siete (MAN, WAN).

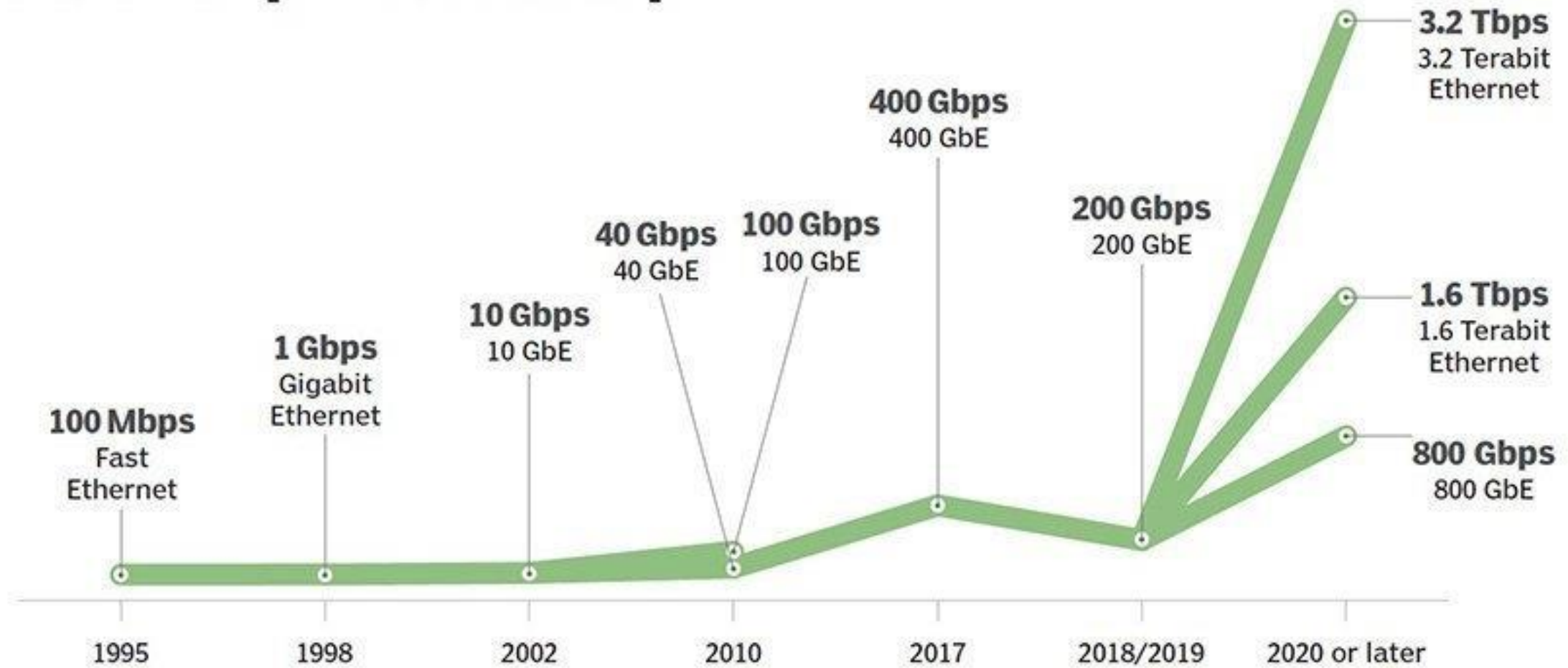

Varianty technológie Ethernet

- **Pôvodný** Ethernet vznikol ako technológia so **zbernicovou** fyzickou (tzv. hrubý koax) aj logickou technológiou.
- Hoci **dnešné** varianty Ethernetu pracujú na fyzicky veľmi **rozdielných** topológiách, logická topológia a základné princípy činnosti zostávajú.
- Najbežnejšie varianty:
  - **10Base5** – hrubý koaxiál, rýchlosť 10Mb.s⁻¹, max. dĺžka kábla 500m, fyzická zbernica
  - **10Base2** – tenký koaxiál, rýchlosť 10Mb.s⁻¹, max. dĺžka kábla 185m, fyzická zbernica
  - **10BaseT** – TP kábel, rýchlosť 10Mb.s⁻¹, max. dĺžka kábla 100m, fyzická hviezda
  - **100BaseTX** – TP kábel, rýchlosť 100Mb.s⁻¹, max. dĺžka kábla 100m, fyzická hviezda
  - **1000BaseT** – TP kábel, rýchlosť 1Gb.s⁻¹, max. dĺžka kábla 100m, fyzická hviezda
- Počnúc verziou 10BaseT sa sieť tvorí použitím rozbočovačov alebo prepínačov.

Ethernet Speed Roadmap

SOURCE: ETHERNET ALLIANCE

Aktuálne využívané štandardy pre Ethernet

Standard	IEEE documentation	Cable	Minimum cable grade	Speed	Maximum distance
10Base5	802.3	Coxial	RG-8	10Mbps	500 meter
10Base2	802.3a	Coxial	RG-58	10Mbps	200 meter
10Base-T	802.3i	UTP	Cat 3	10 Mbps	100 meters
100BaseT/TX	802.3u	UTP	Cat 5	100 Mbps	100 meters
100BaseFX	802.3u	MMF (M ulti m ode f iber) or SMF (S ingle m ode f iber)	N/A	100 Mbps	2 km over MMF, 10 km over SMF
1000BaseT	802.3ab	UTP	Cat 5 (Cat 5e or 6 preferred)	1000 Mbps	100 meters
10GBaseT	802.3an	UTP	Cat 6A	10 Gbps	100 meters
100BaseT4	802.3u	UTP	Cat 3	100 Mbps	100 meters
1000BaseLX	802.3z	MMF or SMF	N/A	1000 Mbps	550 meters over MMF, 5 km over SMF
1000BaseSX	802.3z	MMF	N/A	1000 Mbps	550 meters
1000BaseCX	802.3z	Twinax	N/A	1000 Mbps	25 meters
10GBaseSR 10GBaseLR 10GBaseER 10GBaseSW 10GBaseLW 10GBaseEW	802.3ae	MMF or SMF	N/A	10 Gbps	82 meters to 40 km
40 Gigabit Ethernet	802.3ba	MMF, SMF, and copper	N/A	40 Gbps	40 km over SMF, 7 meters over copper
100 Gigabit Ethernet	802.3bj and 802.3bm	MMF, SMF	N/A	100 Gbps	100 km

- Čerstvé novinky / Budúcnosť / Vo výskume (IEEE Ethernet Task Force):
  - 200G
  - 400G
  - 1,6 Tbit/s

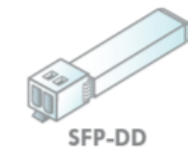
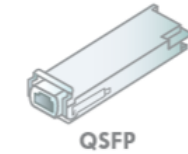
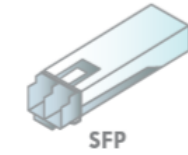
Higher Ethernet Speed

- IEEE 802.3ck™, Physical Layer Specifications and Management Parameters for 100 Gb/s, 200 Gb/s, and 400 Gb/s Electrical Interfaces Based on 100 Gb/s Signaling
- IEEE 802.3db™, Physical Layer Specifications and Management Parameters for 100 Gb/s, 200 Gb/s, and 400 Gb/s Operation over Optical Fiber using 100 Gb/s Signaling
- Nové štandardy IEEE 802.3 špecifikujú 100 Gb/s signalizáciu cez kábel a vlákno a Super-PON s rozšíreným dosahom
  - super-PON je optická vrstva PON (Passive Optical Network) schopná podporovať zvýšený optický dosah až 50 km a zvýšené pokrytie zákazníkov až 1024

802.3ck	2022-09	100, 200, and 400 Gbit/s Ethernet using 100 Gbit/s lanes, chaired by Beth Kochuparambil ^[8]
802.3db	2022-09	100 Gbit/s, 200 Gbit/s, and 400 Gbit/s operation over optical fiber using 100 Gbit/s Signaling, chaired by Robert Lingle ^[8]
802.3dj	(TBD)	200 Gb/s, 400 Gb/s, 800 Gb/s and 1.6 Tbit/s using 200 Gbit/s lanes, chaired by John D'Ambrosia

LATEST INTERFACES AND NOMENCLATURE

	Backplane	Twinax Cable	15-40m(OT) Single Twisted Pair	>100m (OT) Single Twisted Pair	100m (IT) Twisted Pair (2/4 Pair)	MMF	500m PSM4	2km SMF	10km SMF	20km SMF	40km SMF	80km SMF	Electrical Interface	Pluggable Module
10BASE-	T1S		T1S	T1L	T									
100BASE-			T1	T1L	T									
1000BASE-			T1		T									SFP
2.5GBASE-	KX		T1		T									SFP
5GBASE-	KR		T1		T									SFP
10GBASE-			T1		T	SR			-BR10-D/U LR	-BR20-D/U	-BR40-D/U ER			SFP
25GBASE-	KR1 KR	CR1 CR/CR-S	T1		T (30m)	SR			LR EPON -BR10-D/U	EPON -BR20-D/U	ER -BR40-D/U		25GAUI	SFP
40GBASE-	KR4	CR4			T (30m)	SR4/eSR4	PSM4	FR	LR4		ER4		XLAUI XLPI	QSFP
50GBASE-	KR2 KR	CR2 CR				SR		FR	EPON LR -BR10-D/U	EPON -BR20-D/U	ER -BR40-D/U		LAUI-2/50GAUI-2 50GAUI-1	SFP/QSFP
100GBASE-	KR4 KR2 KR1	CR10 CR4 CR2 CR1				SR10 SR4 SR2 VR1 SR1	PSM4 DR	CWDM4 FR1	LR4 4WDM-10 LR1	4WDM-20	ER4/ 4WDM-40	ZR	CAUI-10 CPPI CAUI-4/100GAUI-4 100GAUI-2 100GAUI-1	SFP/SFP-DD QSFP/QSFP-DD OSFP
200GBASE-	KR4 KR2	CR4 CR2 CR1				SR4 VR2 SR2	DR4 DR1	FR4 FR1	LR4		ER4		200GAUI-4 200GAUI-2 200GAUI-1	QSFP/QSFP-DD SFP-DD
400GBASE-	KR4	CR4 CR2				SR16 SR8/SR4.2 VR4 SR4	DR4 DR2	FR8 FR4 400G-FR4 DR4-2	LR8 LR4-6 400G-LR4-10		ER8	ZR	400GAUI-16 400GAUI-8 400GAUI-4 400GAUI-2	QSFP/QSFP-DD OSFP
800GBASE-	ETC-KR8 KR8	ETC-CR8 CR8 CR4				VR8 SR8	DR8 DR4	DR8-2 DR4-2 FR4	TBD		TBD		800GAUI-8 800GAUI-4	
1.6TBASE-		CR8					DR8	DR8-2					1.6TAUI-16 1.6TAUI-8	QSFP/QSFP-DD OSFP/OSFP-XD

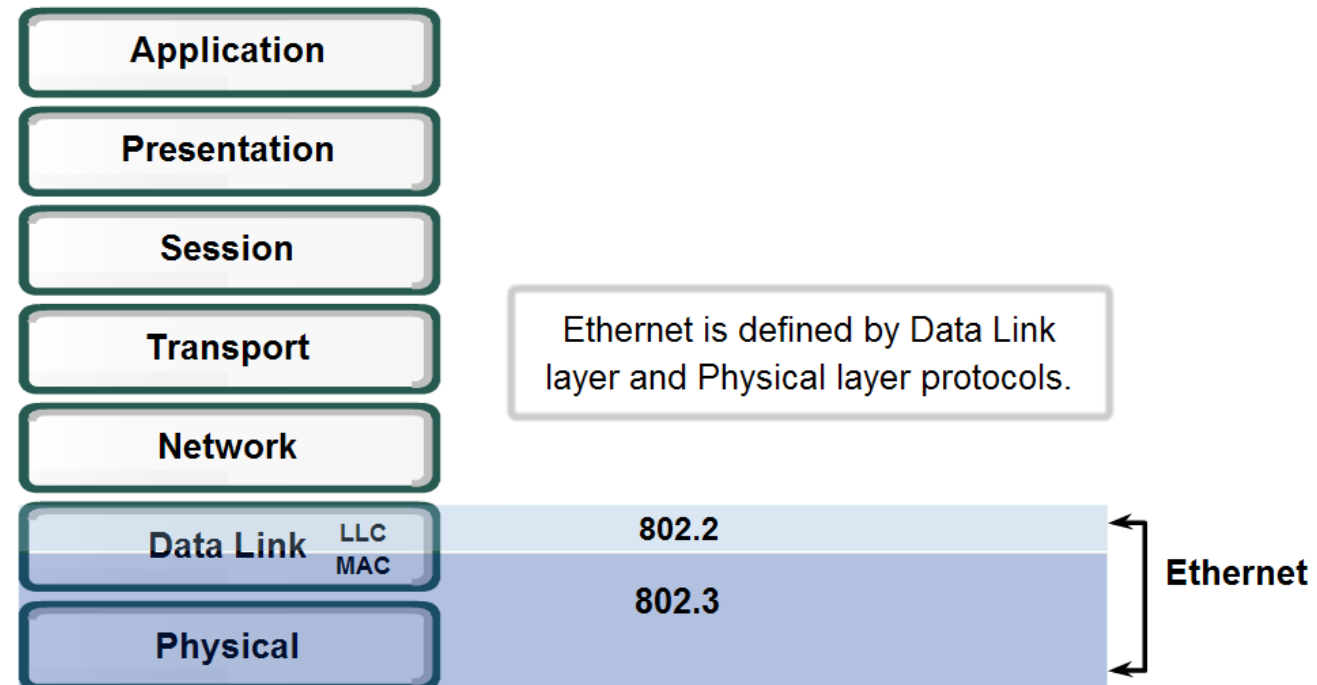
Gray Text = IEEE Standard   Red Text = In Task Force   Green Text = In Study Group

Blue Text = Non-IEEE standard but complies to IEEE electrical interfaces

* Note: As of publication, subject to change

Štandardy technológie Ethernet

- O štandardizáciu technológie Ethernet sa v súčasnosti stará inštitút **IEEE**, ktorý špecifikuje detaily fyzickej i linkovej vrstvy tejto technológie.
- Najdôležitejšie ethernetové štandardy:
  - **IEEE 802.2** – Logical Link Control (LLC).
  - **IEEE 802.3** – Media Access Control (MAC).

Podvrstva LLC - 802.2 Logical Link Control

- Medzi úlohy LLC podvrstvy patrí interakcia s L3 protokolmi a službami, zapúzdrowanie a správne označenie L3 PDU v rámcoch.
- LLC zostáva i pri rôznych rýchlostiach a médiách v Ethernete **rovnaká**.

Logical Link Control (LLC)

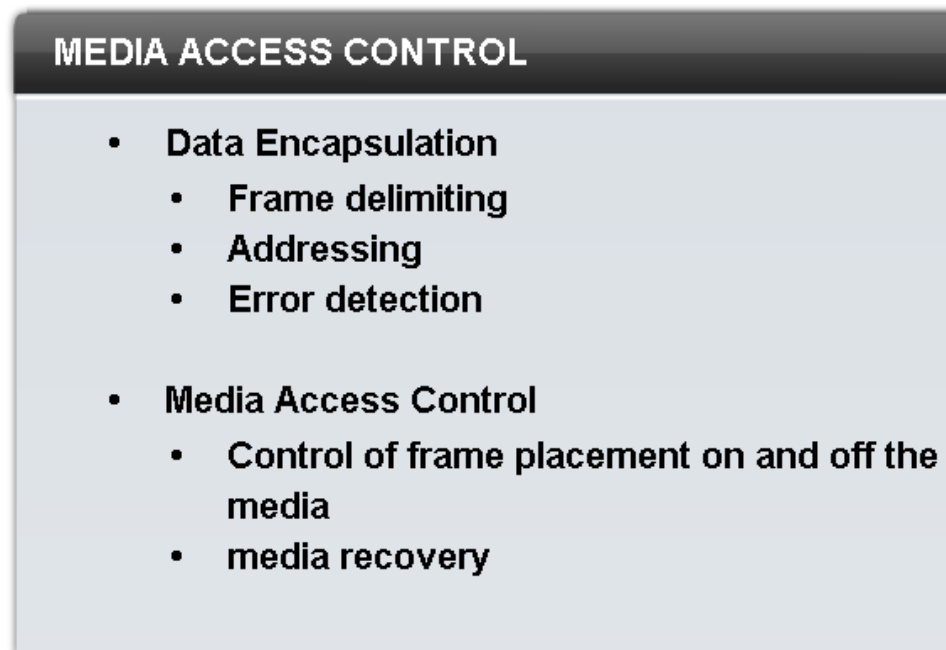
- Makes the connection with the upper layers
- Frames the Network layer packet
- Identifies the Network layer protocol
- Remains relatively independent of the physical equipment

Logical Link Control Sublayer	
802.3 Media Access Control	
Physical Signaling Sublayer	Physical Medium
10BASE5 (500m) 50 Ohm Coax N-Style	10BASE2 (185m) 50 Ohm Coax BNC
10BASE-T (100m) 100 Ohm UTP RJ-45	10BASE-TX (100m) 100 Ohm UTP RJ-45
1000BASE-CX (25m) 150 Ohm STP mini-DB-9	1000BASE-T (100m) 100 Ohm UTP RJ-45
1000BASE-SX (220-550m) MM Fiber SC	1000BASE-LX (550-5000m) MM or SM Fiber SC

Podvrstva MAC - 802.3 Media Access Control

- Medzi úlohy MAC podvrstvy patrí:
  - riadenie prístupu k médiu,
  - zotavenie z kolízie,
  - ohraničenie jednotlivých rámcov (frame delimiting),
  - adresovanie uzlov,
  - detekcia chýb pri prenose.

MAC—Getting Data to the Media

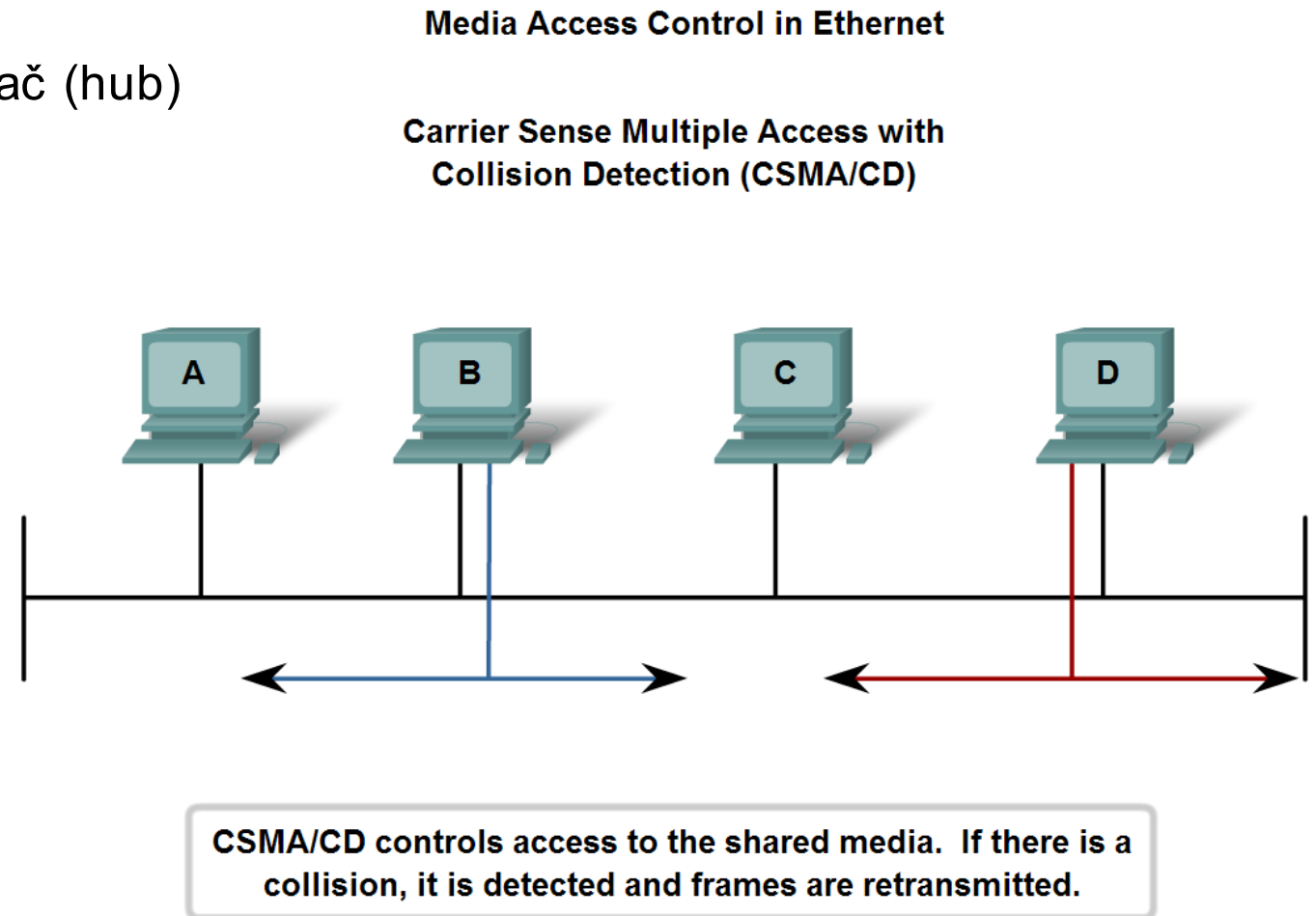

Ethernet – Základný princíp

- Sieťový adaptér každej stanice má výrobcom pridelený vlastný unikátny identifikátor, tzv. **MAC adresu**.
- Fyzická topológia závisí od použitej prenosovej technológie.
- Logická topológia zostáva rovnaká - **Zbernica** (bus).
- Rámce odosielané jednou stanicou sa dostanú ku všetkým ostatným na spoločnom médiu.
  - Platilo pri koaxe a rozbočovačoch, neplatí pri prepínačoch.
  - Je však účelné predstaviť si činnosť Ethernetu týmto spôsobom.
- Sieťový adaptér stanice spracuje len ten rámec, ktorý je preň adresovaný podľa MAC adresy príjemcu.

Ethernet – Prístupová metóda

- Mnohé varianty Ethernetu pracujú so zdieľaným prenosovým médiom, ktoré tvorí spoločnú kolíznu doménu.
  - Koax
  - Všetky TP varianty pripojené na rozbočovač (hub)
  - Bezdrôtové WiFi siete podľa 802.11
- Nutnosť riadiť prístup k médiu: **CSMA/CD**, pri WiFi **CSMA/CA**
  - Carrier Sense
  - Multiple Access
  - Collision Detection (resp. Avoidance)

Ethernet – CSMA/CD

- Postup pri posielaní:
  - Pred vysielaním zisti, či je médium voľné (**Carrier Sense**).
    - **Áno**: začni posielat' dáta.
    - **Nie**: čakaj, kým sa médium neuvoľní, potom čakaj ešte po dobu jednej medzirámцovej medzery a potom začni rámec odosielať.
  - Počas vysielania kontroluj, či vznikla kolízia (**Collision Detection**)
    - **Nie**: pokračuj v odosielaní, kým neodošleš rámec.
    - **Áno**: rieš kolíziu.
- Riešenie kolízie:
  - Nahrad' odosielané dáta tzv. jam signálom v dĺžke 4B.
    - **Jam** signál odosielajú iba stanice, ktoré vysielali a kolíziu spôsobili.
  - Odmlč sa na **náhodne** dlhý čas (tzv. exponential **backoff**).
  - Začni odznova bez akejkoľvek priority či prednosti.
- Náhodné odmlčanie pri opakovaných kolíziách toho istého rámca exponenciálne narastá, max. počet opakovaní je 16.
- Príchodom **prepínačov** sa CSMA/CD už viac **nepoužíva**, ale jej princípy sú uplatnené aj v iných metódach prístupu, napr. CSMA/CA.

Ethernet – Kolízne domény

- Kolízia ovplyvňuje istú časť siete.
  - Táto časť siete sa delí o spoločné prenosové médium.
  - Každá členská stanica tejto časti siete si ju počas svojho vysielania privlastňuje s výhradným právom na vysielanie.
  - Kolízia na tejto časti siete znižuje efektívnu prenosovú kapacitu.
    - Ak v tejto časti siete vysielala jedna stanica, ostatné musia mlčať.
    - Vysielajúce stanice sa musia z kolízie zotaviť a kolidované rámce odvysielat' znovu.
- **Kolízna doména**: časť siete, v ktorej môže v danom momente vysielat' najviac jedna stanica.
- Snahou je kolízne domény čo najviac **zmenšiť**.
  - Problémom **nie je počet** kolíznych domén, **ale** ich **veľkosť**.

Ethernet – časovanie súvisiace s kolíziami

- Pretože šírenie signálu po médiu trvá istý čas, je potrebné, aby odosielanie rámca samotného trvalo istý čas, inak môže prípadná kolízia zostať nepovšimnutá.
- Rámce majú preto definovanú minimálnu dĺžku, ktorá garantuje, že ak kolízia nastane, nastane do času odoslania aj toho najkratšieho rámca.
  - Táto minimálna dĺžka je odvodená od času, ktorý sa nazýva **slot time** a je uvedený ako počet bitov, ktoré treba odoslať.
  - **10 a 100 Mbps** verzie Ethernetu majú minimálnu dĺžku rámca **64 bajtov** (512 bit-times).
  - **1000 Mbps** verzia Ethernetu má minimálnu dĺžku rámca **512 bajtov** (4096 bit-times).
- Medzi za sebou idúcimi rámcami sa vkladá **medzirámcová medzera**, tzv. interframe gap, ktorá trvá 96 bit-times.

Ethernet – Formát rámca

- V Ethernete existuje niekoľko druhov rámcov, no všetky majú podobnú základnú štruktúru:

- Formát rámca je identický pre všetky varianty Ethernetu.
- Technicky je na začiatku rámca ešte 8B pole Preamble slúžiace na synchronizáciu komunikujúcich sieťových kariet.
  - Pôvodná špecifikácia Ethernetu toto pole interne nečlenila.
  - IEEE 802.3 ho formálne rozdeľuje na 7B pole Preamble a 1B pole Start of Frame.
  - Toto rozdelenie je len formálne, pretože obsah sa nezmenil.
  - Polia Preamble a SoF nás nebudú zaujímať.

IEEE 802.3						
7	1	6	6	2	46 to 1500	4
Preamble	Start of Frame delimiter	Destination Address	Source Address	Length/Type	802.2 Header and Data	Frame Check Sequence

Ethernet					
8	6	6	2	46 to 1500	4
Preamble	Destination Address	Source Address	Type	Data	Frame Check Sequence

Ethernet – Formát rámca

- **MAC adresa:**
  - 6B hodnota uložená v EEPROM sieťovej karty.
  - Prvé 3B: Organizationally Unique Identifier.
<http://standards.ieee.org/regauth/oui/index.shtml>
  - Druhé 3B: sériové číslo karty.
  - Každá sieťová karta má unikátnu MAC adresu.
- **Type/Length:**
  - 2B hodnota
  - Ak je menšia alebo rovná ako 1500 (0x05DC), predstavuje dĺžku dátovej časti rámca.
  - Ak je väčšia alebo rovná ako 1536 (0x0600), predstavuje typ (EtherType).
    - Identifikuje L3 protokol v dátovej časti.
<http://standards.ieee.org/regauth/ethertype/index.shtml>

Ethernet – Formát rámca

- **Data:**
  - Pole premenlivej veľkosti od 46B po 1500B.
  - Obsahuje dáta vyššieho protokolu (L3 PDU).
  - Ak je objem dát na prenesenie menší, dátové pole je umelo doplnené na minimálnu potrebnú veľkosť (46B).
- **Frame Check Sequence (FCS):**
  - 4B, kontrolný súčet (CRC) pre kontrolu správnosti prenosu.
  - Rámce s nesprávnou hodnotou FCS sú zahodené bez opravy.

Ethernet – Formát rámca

- Prezentovaný formát rámca, ktorý má v poli Type/Length hodnotu > 1536 , sa nazýva **Ethernet II**.
  - Pole **Type** sa niekedy uvádza aj ako **EtherType**.
  - **Minimálna** celková veľkosť rámca: 64B, **maximálna**: 1518B (neskôr 1522B podľa 802.3ac).
  - Rámce s veľkosťou mimo tento rozsah sú na zariadeniach všeobecne **zahadzované**.
    - **Fragment** (veľkosť $< 64B$) – vzniká pri kolízii v sieti alebo poruche sieťového zariadenia, ktoré odoslalo rámec.
    - **Jumbo** (veľkosť $> 1518B$) - pre spracovanie na zariadeniach vyžaduje špeciálnu podporu v ovládači sieťového zariadenia.
- IEEE definuje ďalšie druhy rámcov:
  - 802.2 LLC (Logical Link Control)
  - SNAP (niekedy 802 SNAP)
- Oba tieto druhy sú len rozšírením základného formátu rámca, pridávajú dodatočné polia za **Type/Length**.

Ethernet – Formát rámca

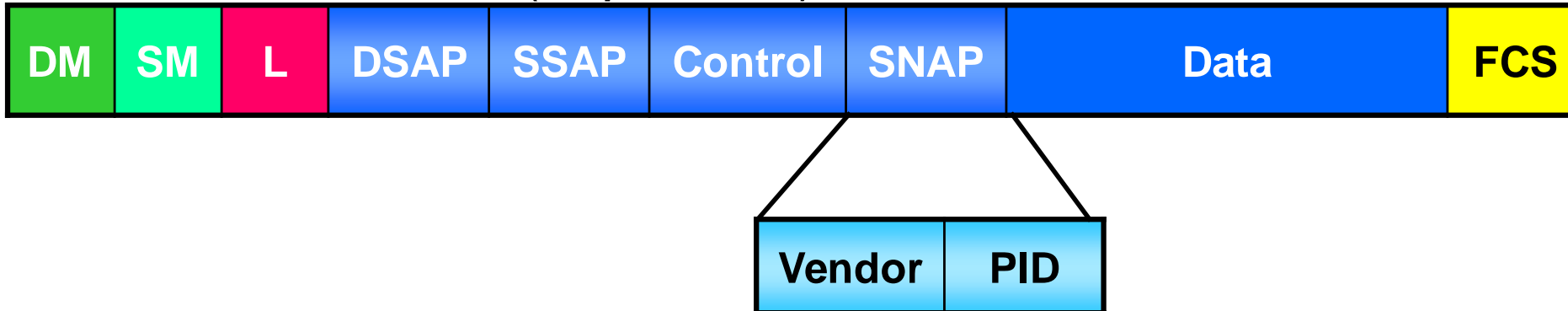
Ethernet II

Ethernet 802.2 LLC (napr. STP)

Ethernet 802 SNAP (napr. CDP)

Ethernet 802.2 LLC

- Destination Service Access Point.
  - 1B hodnota
  - Služba na cieľovom uzle, pre ktorú je obsah rámca určený.
- Source Service Access Point.
  - 1B hodnota
  - Služba na zdrojovom uzle, ktorá rámec odoslala.
- Control.
  - 1B hodnota
  - Popisuje typ celého rámca (Supervisory, Information, Unnumbered), bežné sa používa iba Unnumbered (0x03).

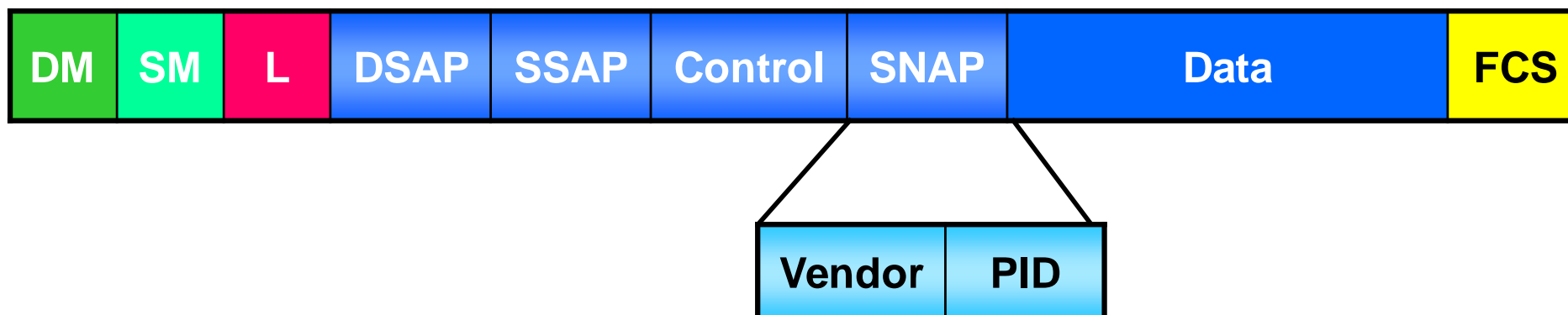
Ethernet 802.2 LLC

- Za ideou DSAP a SSAP stojí predpoklad, že na uzloch chcú medzi sebou komunikovať služby.
  - Napr. služba vzdialeného prístupu Telnet chce overiť meno a heslo používateľa v službe RADIUS.
  - V praxi však najčastejšie komunikujú medzi sebou dve inštancie tej istej služby, takže hodnoty DSAP a SSAP sú v rámcoch rovnaké.
- Polia DSAP a SSAP sú pre súčasný počet služieb a protokolov príliš malé (1B).
  - Maximálna veľkosť dátového poľa je 1497B.

Ethernet 802 SNAP

- Sub Network Access Protocol.
  - 5B pole členiace sa na dve časti
    - 3B: OUI výrobcu protokolu (Vendor)
    - 2B: Identifikácia protokolu (Protocol ID)
  - Hodnota DSAP a SSAP je nastavená na 0xAA, podľa toho je možné poznať, že nejde o obyčajný 802.2 LLC
  - Veľkosť dátového poľa sa zmenšila na 1492B

Závěrečné poznámky

- Všetky tri formáty rámcov sú výlučne vecou softvérovej implementácie – nevyžadujú si špeciálne sieťové karty.
  - Sieťová karta môže komunikovať všetkými formátmi naraz.
- Najpoužívanější typ je Ethernet II.
  - Drvivá väčšina sieťovej prevádzky vrátane IPv4 a IPv6.
- Ostatné typy rámcov sú v úzadí.
  - 802.2 LLC – využívaný najmä pre protokoly od IEEE (STP a jeho varianty, LACP, LLDP, ...). Pre IP sa nevyužíva, lebo ARP nemá pridelenú hodnotu SAP
  - 802 SNAP – využívaný najmä pre firemné a proprietárne protokoly (CDP, VTP, DTP, PAgP, ...)

Fyzická adresa (MAC adresa)

- BIA (Burned-in Address) reprezentovaná ako **6-bajtové** číslo.
  - **Prvé 3 bajty**: tzv. Organizationally Unique Identifier (OUI), ktorý jednoznačne identifikuje výrobcu sieťového adaptéra.
    - Každý výrobca sieťových adaptérov má unikátne OUI, ktoré si musí vyžiadať od IEEE.
  - **Zvyšné 3 bajty**: sériové číslo karty.
  - Každá MAC adresa je celosvetovo **unikátna**.
  - MAC adresy nemajú nijakú hierarchiu, interpretujú sa jednoducho ako 6B neznamienkové čísla.
- V praxi používané rôzne formy zápisu MAC adresy v 16-kovej sústave (XX = 2 hexa znaky = 1B):
  - Windows: **XX-XX-XX-XX-XX-XX** (F0-76-1C-6C-D3-28)
  - Unix/Linux: **XX:XX:XX:XX:XX:XX** (F0:76:1C:6C:D3:28)
  - Cisco: **XXXX.XXXX.XXXX** (F076.1C6C.D328)

Typy MAC adries

- Rôzne typy MAC adries pre komunikáciu typu **unicast**, **multicast** a **broadcast**.
- **Unicast MAC adresa**
  - Identifikuje jedno konkrétne zariadenie.
  - Rámec s cieľovou unicast adresou je spracovaný len daným zariadením, ktorému patrí táto adresa.
  - Zdrojová adresa rámca je vždy unicast, lebo je len jeden odosielateľ pre tento rámec.
- **Broadcast MAC adresa (FF:FF:FF:FF:FF:FF)**
  - Identifikuje všetky zariadenia, ktoré sa nachádzajú v lokálnej sieti.
  - Rámec s cieľovou broadcast adresou je spracovaný každým zariadením v lokálnej sieti.
- **Multicast MAC adresa**
  - Identifikuje skupinu zariadení, ktoré počúvajú na prislúchajúcu multicast IP adresu.
  - Rámec s cieľovou multicast adresou je spracovaný len zariadeniami, ktoré patria do tejto skupiny.

Vzt'ah medzi multicast MAC a IP adresou

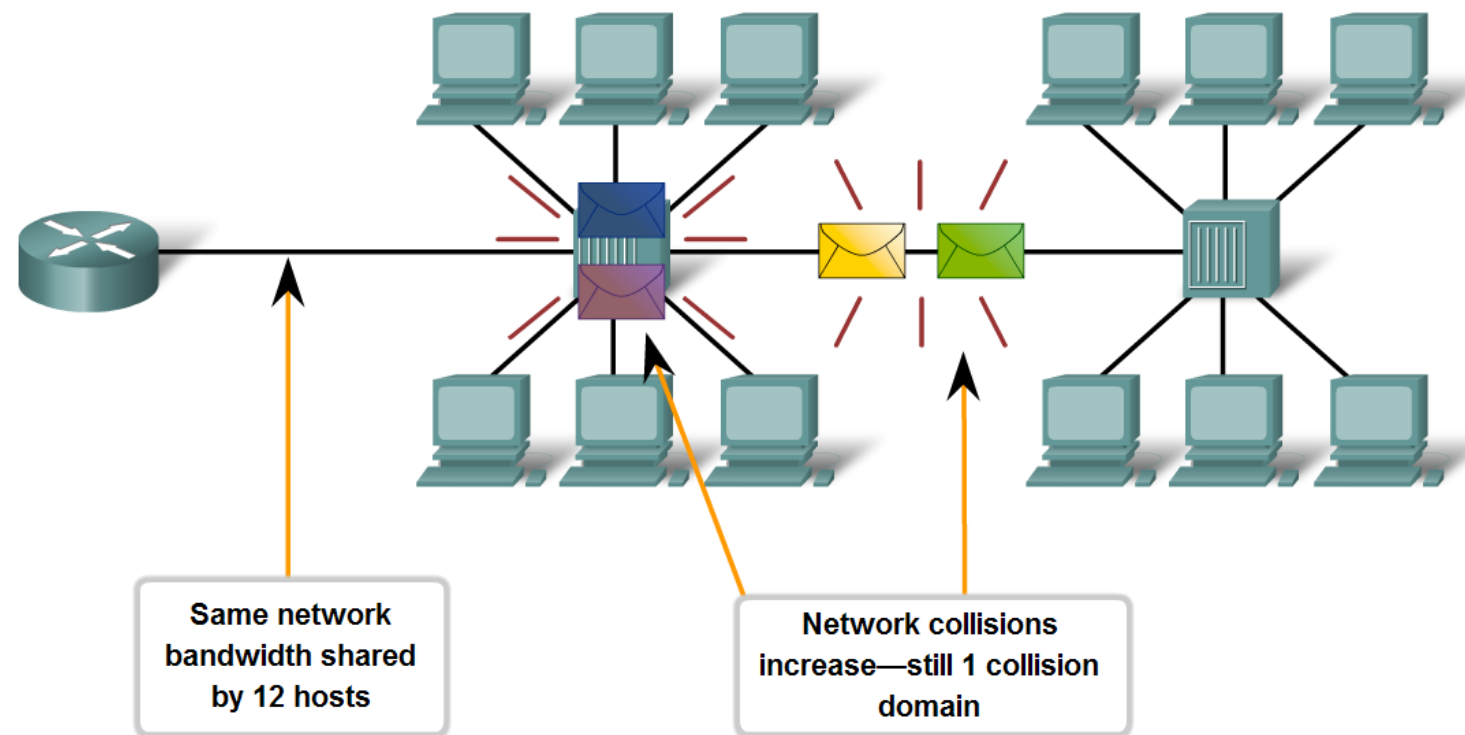
- Multicast IP a MAC adresy sú vzájomne prepojené.
- Multicast MAC adresa používa časť prislúchajúcej IP adresy.
  - Vyšších 24 bitov = **01:00:5E**.
  - 25. bit zľava = **0**.
  - Nižších 23 bitov = nižších 23 bitov IP adresy.
- Príklad:
  - Multicast IP adresa: 224.145.10.135
    - 11100000.1 | 0010001.00001010.10000111.
    - v MAC adrese použijeme **11:0A:87**.
  - Multicast MAC adresa: 01:00:5E:11:0A:87.

Zariadenia používané v ethernetových sieťach

- Pôvodné ethernetové siete využívali ako komunikačné médium koaxiálny kábel.
  - Všetky stanice boli pripojené k spoločnému koaxu ako k zbernici.
  - Každý počul každého.
- Postupom času vznikli pokročilejšie riešenia s využitím tzv. rozbočovačov, mostov a prepínačov.
- **Rozbočovač** (hub) je viacportové zariadenie, ktoré signál prijatý na jednom porte opätovne generuje a rozošle všetkými ostatnými portmi.
  - Technicky ide o zariadenie fyzickej vrstvy, lebo prenáša len signály, nerozumie obsahu rámca.
  - Zariadenia pripojené k portom rozbočovača pracujú, ako keby boli prepojené zbernicou (analogicky ako na koaxe).
  - Rozbočovač vytvára kolíznu doménu alebo ju zväčšuje – ak jedna stanica pripojená k rozbočovaču vysielala, ostatné musia mlčať.
  - Rozbočovače boli veľmi bežné v sieťach 10BaseT, dnes sa už kvôli početným nevýhodám nepoužívajú.

Nevýhody použitia rozbočovačov

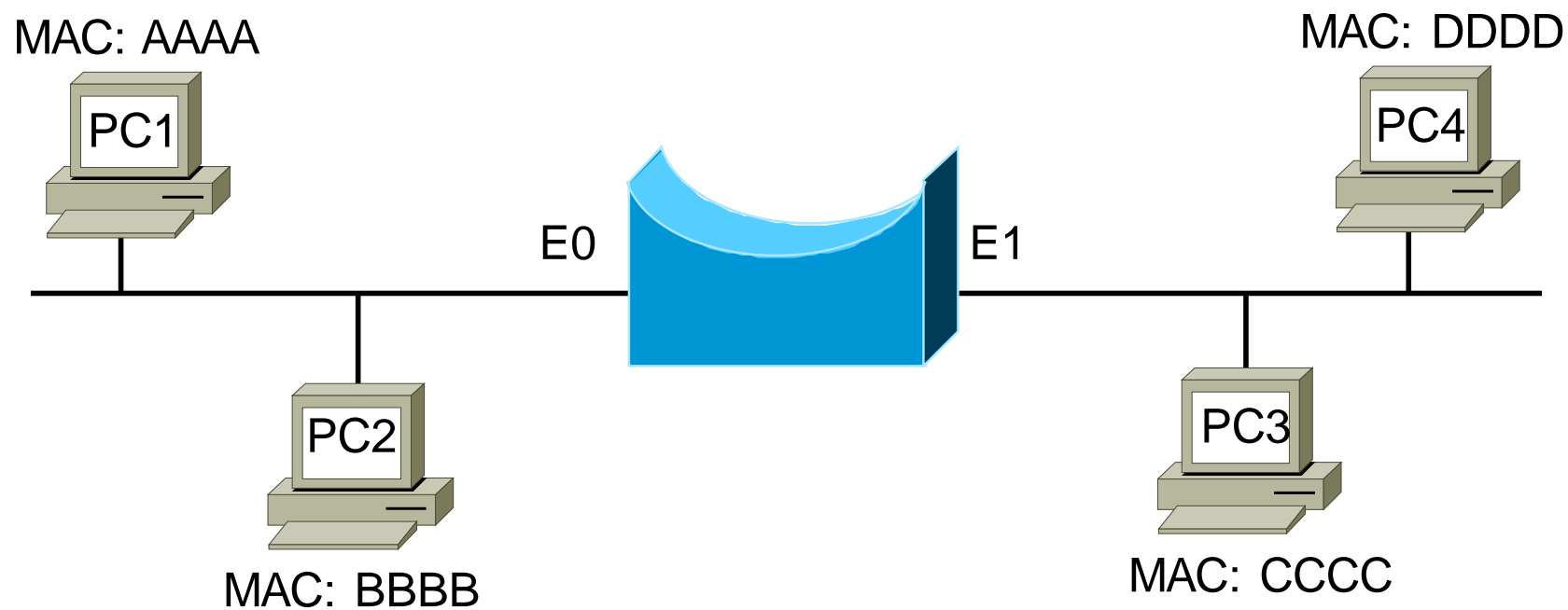
Poor Performance of Hub-based LANs

Most

- Ethernetové siete vybudované pomocou rozbočovačov trpeli mnohými nevýhodami pôvodných koaxových variantov.
- Riešenia prišli v podobe inteligentnejších zariadení, tzv. mostov (bridges) a prepínačov (switches), ktoré sa správajú rovnako.
- **Most** (bridge):
  - Softvérové zariadenie, často stavané na štandardnom PC.
  - Má dve alebo viac sieťových rozhraní.
  - Automaticky si tvorí tabuľku, v ktorej si zaznamenáva MAC adresy staníc a svoje rozhrania, ku ktorým sú stanice pripojené, tzv. **MAC address table**.
  - Rámec prijatý na jednom porte prepošle druhým portom len vtedy, ak:
    - ... vie, že na druhom porte sa nachádza príjemca, alebo
    - ... vôbec nevie, kde sa príjemca nachádza.
  - Rámec sa nikdy neodošle tým portom, ktorým bol prijatý.

Most

Stanica	Rozhranie
AAAA	E0
BBBB	E0
CCCC	E1
DDDD	E1

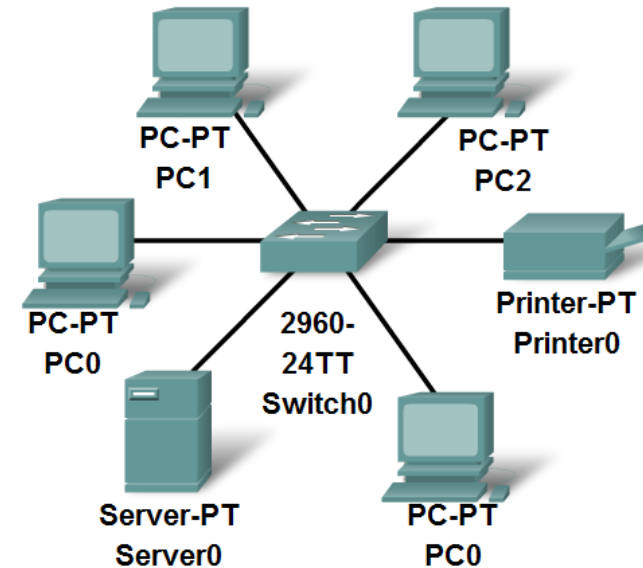
Most

- Ako sa most učí MAC adresy?
  - Z prijatých rámcov most načíta MAC adresu odosielateľa (zdrojová MAC adresa) a zapíše si ju do tabuľky k portu, na ktorom bol rámec prijatý.
  - Ak záznam už v tabuľke je, most podľa potreby aktualizuje informáciu o porte a o čase posledného výskytu adresy.
- Ako most preposiela rámce?
  - Ak je cieľová MAC adresa **neznáma** typu **unicast** alebo je typu **broadcast** alebo typu **multicast**, most rozošle rámec **všetkými** portmi okrem toho, ktorým rámec vošiel.
  - Ak je cieľová MAC adresa priradená tomu istému portu, ktorým rámec vošiel, most tento rámec zahodí.
  - Inak most odošle rámec len tým portom, ku ktorému je podľa tabuľky MAC adresy pripojený príjemca.
- Most rozdeľuje kolíznu doménu na menšie.
  - Pretože neprenáša signál v reálnom čase ako hub, ale rámce, ktoré si môže odložiť v pamäti, pokiaľ nie je výstupný port voľný, komunikácia na jednom segmente vôbec neovplyvňuje iné porty mosta.

Prepínač

- **Prepínač** (switch) je ďalšou generáciou mosta:
  - Mnohoportové zariadenie.
  - Operácie sú implementované priamo v HW, t.j. bez zaťaženia CPU.
  - Veľkosť MAC tabuľky je značne väčšia, bežne tisíce až desaťtisíce položiek.
  - Prenosový výkon prepínacieho poľa je rádovo v Gbps až Tbps.
  - Vyrovnávacie pamäte pre prenášané rámce sú rádovo v jednotkách až desiatkach MB.

Migration to Ethernet Switches

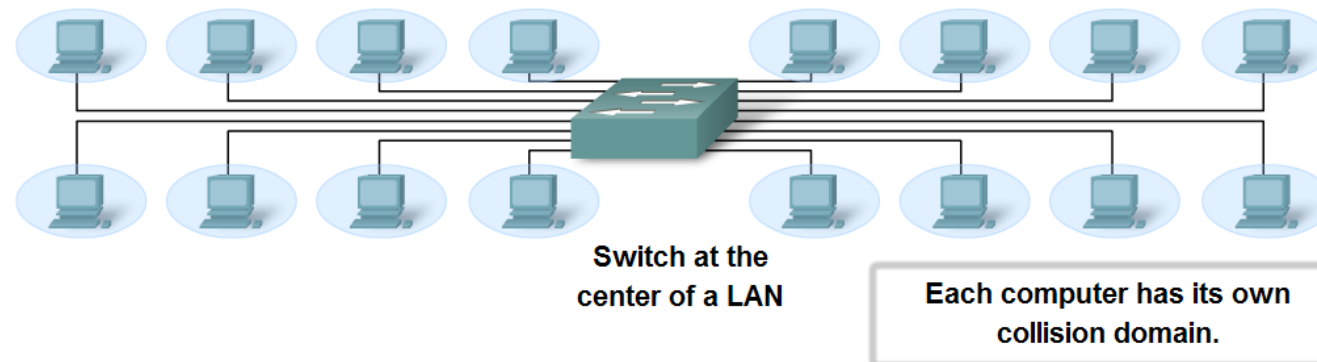
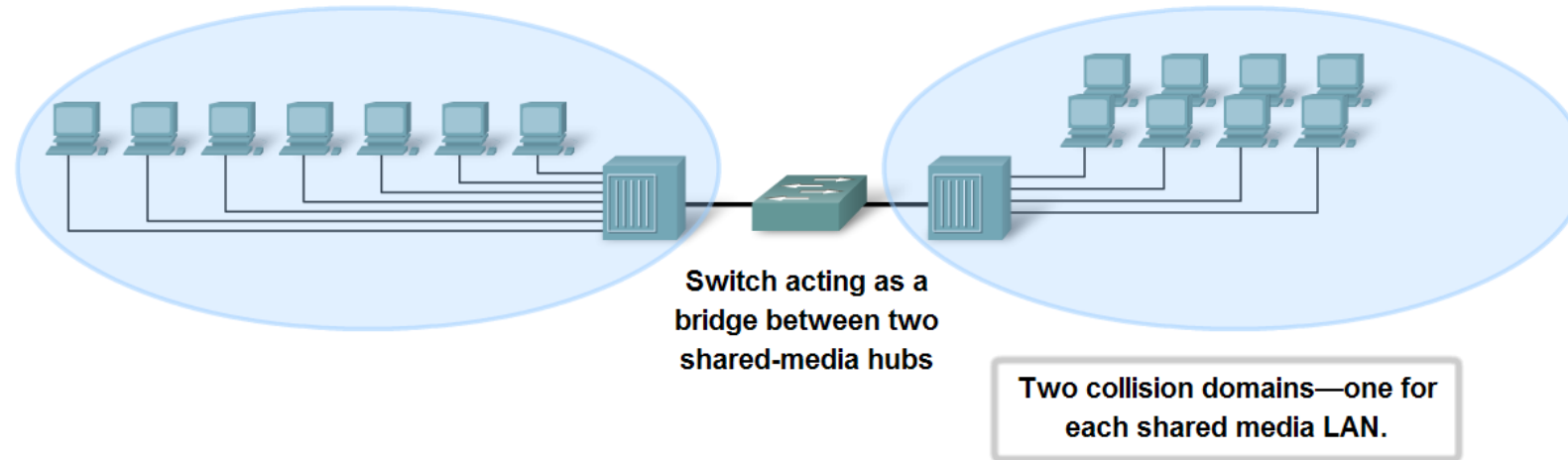

Príklady prepínačov

Výhody použitia prepínačov

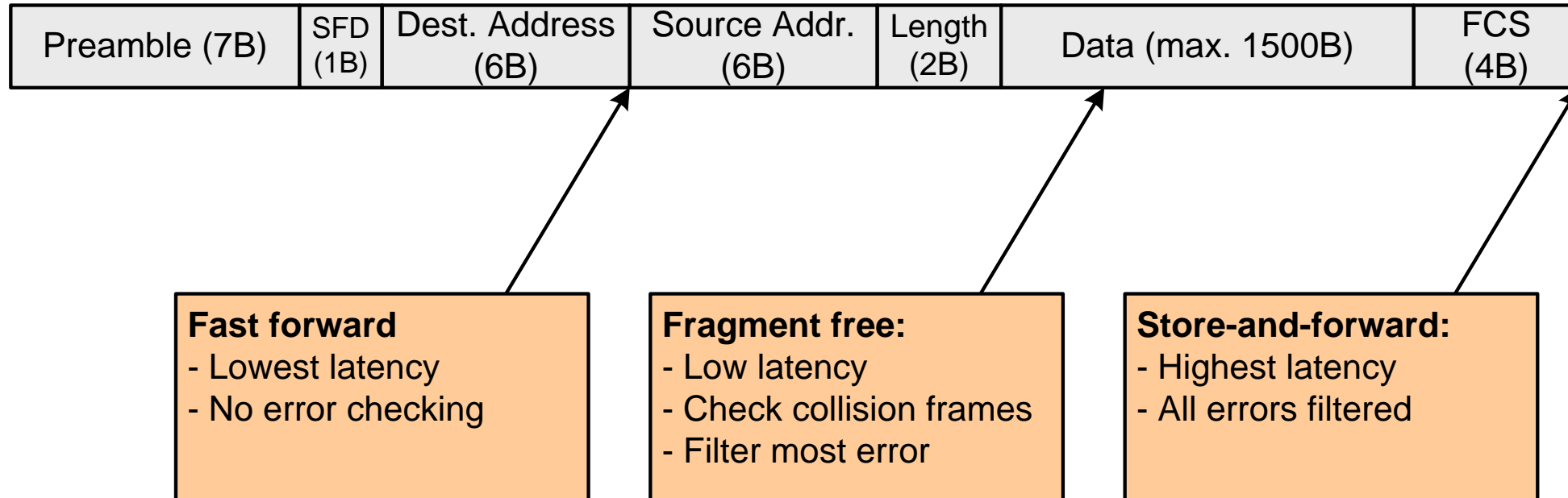
Switch Uses

Režimy prepínania rámcov na prepínačoch

- Prepínačom teoreticky stačí poznať prvých 6B rámca, aby urobili rozhodnutie o ceste a začali prenášať rámec na výstupné rozhranie.
- Z tohto faktu plynú viaceré prepínacie metódy:
  - **Store and Forward switching**
    - Rámec sa načíta kompletný a odosiela sa až po kontrole správnosti.
  - **Cut-Through switching**
    - Rámec je prepínaný na výstup skôr, ako je celý prijatý.
- Cut-Through sa delí na dve podkategórie:
  - **Fast Forward**
    - Prepínanie sa začína hneď po načítaní cieľovej MAC adresy.
  - **Fragment Free**
    - Prepínanie sa začína po načítaní prvých 64B rámca.

Režimy prepínania rámcov na prepínačoch

Vyrovnávacie pamäte prepínača (Memory buffering)

- Použitie vyrovnávacej pamäte pre **ukladanie rámcov** predtým, než budú odoslané výstupným portom.
  - Keď je potrebné dodatočne spracovanie rámca.
  - Keď je výstupný port zahltený.
- **Port-based memory buffering**
  - Každý port (rozhranie) má pridelenú svoju vlastnú pamäť, ktorú môže použiť len on.
- **Shared memory buffering**
  - Všetky porty zdieľajú spoločnú pamäť.
  - Prepínač si uchováva mapu, ktorá pre každý rámec v pamäti uchováva číslo výstupného portu.

Základné parametre portov prepínača

- **Duplex** – povolený smer komunikácie pre **konkrétny** port prepínača.
  - **Half-duplex**
  - **Full-duplex**
- **Rýchlosť (Speed)** – maximálna rýchlosť prenosu na danom porte.
  - 10Mbps, 100Mbps, 1000Mbps.
- **Autonegotiation**
  - Automatické nastavenie parametrov na základe vzájomnej dohody s druhou stranou.
- **Duplex mismatch**
  - **Chybná konfigurácia** - nastavenia parametrov portu sú **odlišné** na jednotlivých koncoch. Pozor na **východzie nastavenia**, ktoré sa líšia od modelu k modelu prepínačov.

Auto-MDIX

- Dodržanie správnej voľby kábla medzi dvomi zariadeniami – závisí od typu zariadení.
  - Krížené
  - Priamy
  - Konzolovy
- Rozdiely v prepojení pinov konektora s vodičmi na oboch koncoch kábla.
  - Len **funkčné** odlišnosti – zvoliť piny, na ktorých má zariadenie počúvať a prijímať.
  - Fyzický počet vodičov sa nemení.
- **Auto-MDIX**
  - Funkcia zariadení detegovať typ kábla použitého na druhom konci a upraviť svoje správanie tak, aby bola komunikácia úspešná.
- **Pozor! - Nie všetky zariadenia podporujú túto funkciu.**

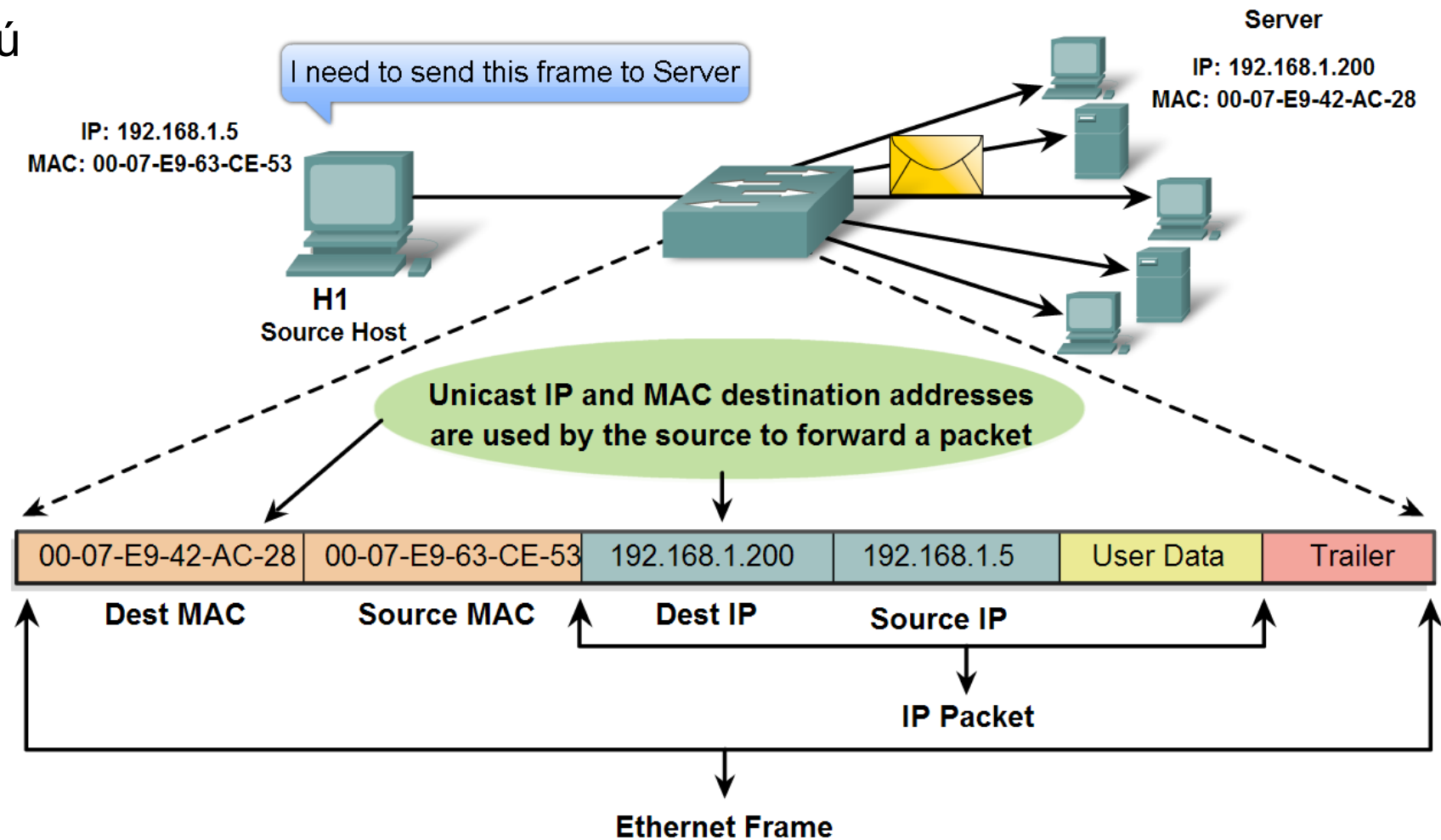

Address Resolution Protocol (ARP)

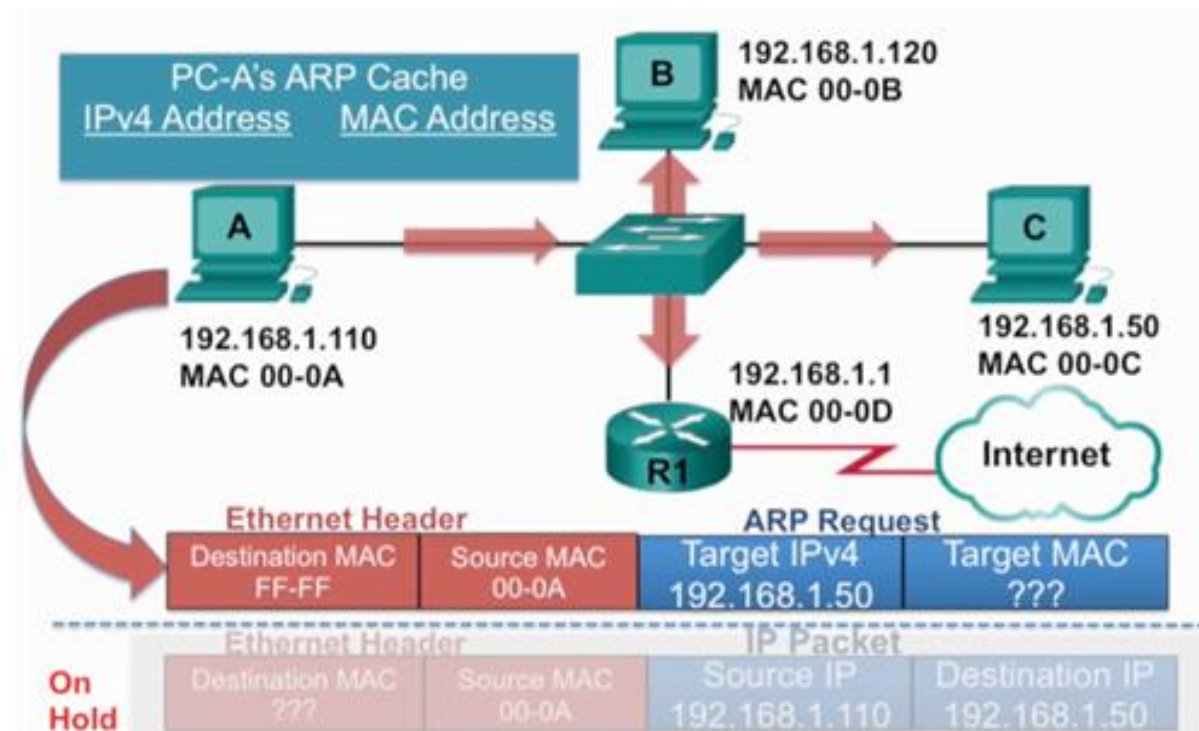
Vzájomná súvislosť medzi MAC a IP adresami

- IP pakety (popísané na ďalšej prednáške) používajú **IP adresy** pre adresovanie zdroja a cieľa správy.
- Ethernetové rámce používajú zase **MAC adresy**.
- Tieto adresy vzájomne úzko súvisia → adresujú rozhrania.

Protokol ARP - Mapovanie MAC a IP

- Sieťová karta má v operačnom systéme nastavenú IP adresu, ale od výrobcu má pridelenú MAC adresu.
- Ak v ethernetovej sieti komunikujú stanice pomocou IP, ich pakety budú prenášané v ethernetových rámcoch a tie musia byť vhodne adresované.
- Na zistenie **neznámej MAC** k **známej IP** slúži protokol ARP.
- ARP je veľmi jednoduchý protokol s dvomi typmi správ:
  - **ARP Query:** Akú MAC má sieťová karta s touto IP adresou?
    - posielať ako **broadcast**. (FF-FF-FF-FF-FF-FF)
  - **ARP Reply:** Som to ja, moja MAC adresa je ...
    - posielať ako **unicast**.
- RFC 826.

ARP tabuľka

- Obsahuje údaje z prijatých ARP odpovedí.
- ARP tabuľka je dynamická:
  - Každý záznam má časovú pečiatku, po vypršaní časovača (timeout) sa záznam zmaže.
  - Záznamy, ktoré sa používajú často, zotrývajú v ARP tabuľke, lebo pri použití daného záznamu sa jeho časovač resetne na pôvodnú hodnotu.
  - Časovač závisí od operačného systému (Cisco IOS: 4 hod., Windows 7: 15-45 sek, Linux: 1 min)
- ARP tabuľka na PC
  - Typ záznamu:
    - **Static** - vložil admin (zriedkavo).
    - **Dynamic** - výsledok ARP dopytovania sa cez ARP Query.
  - Pri odosielaní paketu sa najprv nahliada do ARP tabuľky, či je tam záznam o hľadanej MAC adrese pre cieľovú IP adresu, ak nie, až potom sa robí ARP Query.
  - Ak na ARP Query nepríde žiadna odpoveď → zahodím IP paket, ktorý bol pripravený na odoslanie (kvôli ktorému sa robil ARP Query). Neviem ho totiž adresovať na L2, teda neviem zistiť MAC adresu cieľa.

```
C:\> arp -a

Interface: 192.168.1.67 --- 0xa
  Internet Address      Physical Address      Type
  192.168.1.254         64-0f-29-0d-36-91    dynamic
  192.168.1.255         ff-ff-ff-ff-ff-ff    static
  224.0.0.22            01-00-5e-00-00-16    static
  224.0.0.251           01-00-5e-00-00-fb    static
  224.0.0.252           01-00-5e-00-00-fc    static
  255.255.255.255       ff-ff-ff-ff-ff-ff    static

Interface: 10.82.253.91 --- 0x10
  Internet Address      Physical Address      Type
  10.82.253.92         64-0f-29-0d-36-91    dynamic
  224.0.0.22            01-00-5e-00-00-16    static
  224.0.0.251           01-00-5e-00-00-fb    static
  224.0.0.252           01-00-5e-00-00-fc    static
  255.255.255.255       ff-ff-ff-ff-ff-ff    static
```

ARP timeout na PC s Windows 7

```
C:\Users\janau>netsh
netsh>interface ipv4 show interfaces

Idx      Met      MTU      State      Name
-----
3        5        1500     disconnected Ethernet
1        50       4294967295 connected Loopback Pseudo-Interface 1
5        25       1500     connected  Wi-Fi
6        5        1500     disconnected Lokálne pripojenie* 6
7        5        1500     disconnected Lokálne pripojenie* 5
26       5        1500     disconnected Lokálne pripojenie* 2

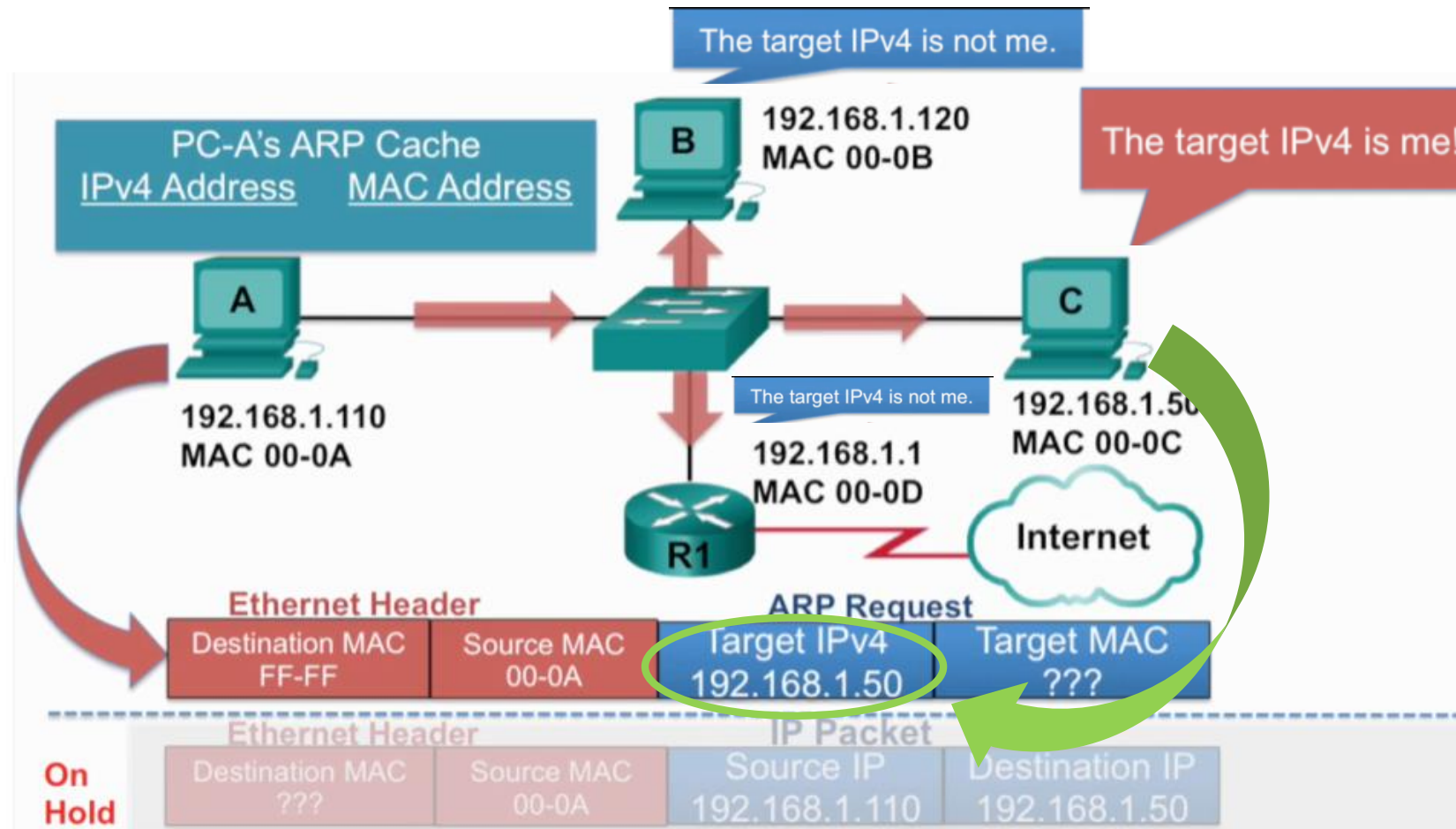
netsh>interface ipv4 show interface 5

Interface Wi-Fi Parameters
-----
IfLuid           : wireless_0
IfIndex          : 5
State            : connected
Metric           : 25
Link MTU         : 1500 bytes
Reachable Time   : 22500 ms
Base Reachable Time : 30000 ms
Retransmission Interval : 1000 ms
DAD Transmits    : 3
Site Prefix Length : 64
Site Id          : 1
Forwarding       : disabled
Advertising      : disabled
Neighbor Discovery : enabled
Neighbor Unreachability Detection : enabled
```

Po tomto čase sa záznam z ARP tabuľky zmaže (presnejšie pre Win7 platí: zmení sa mu stav z „reachable“= dostupný na „stale“= zastaralý)

ARP Query

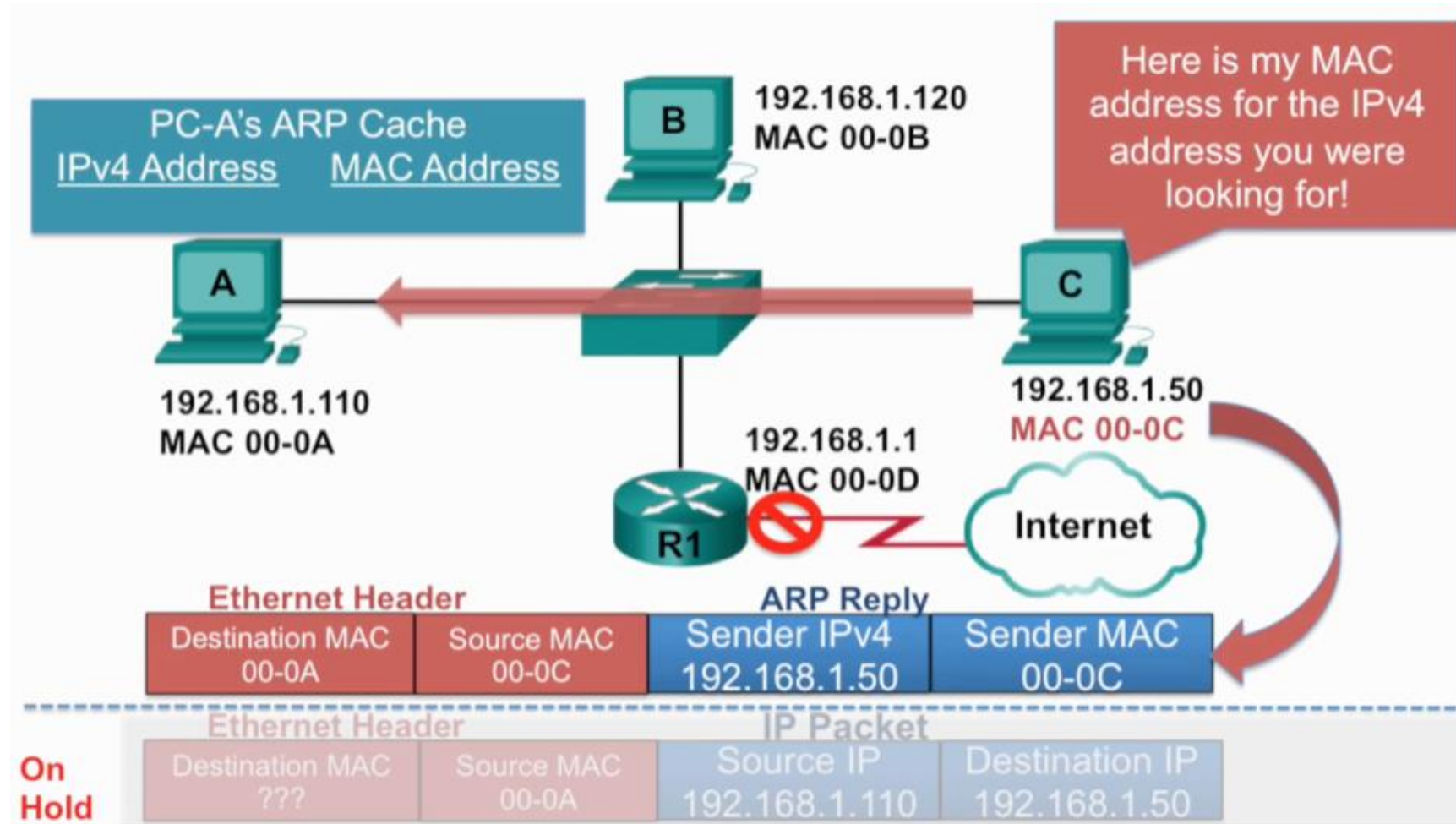
- Cieľová MAC adresa – broadcast.

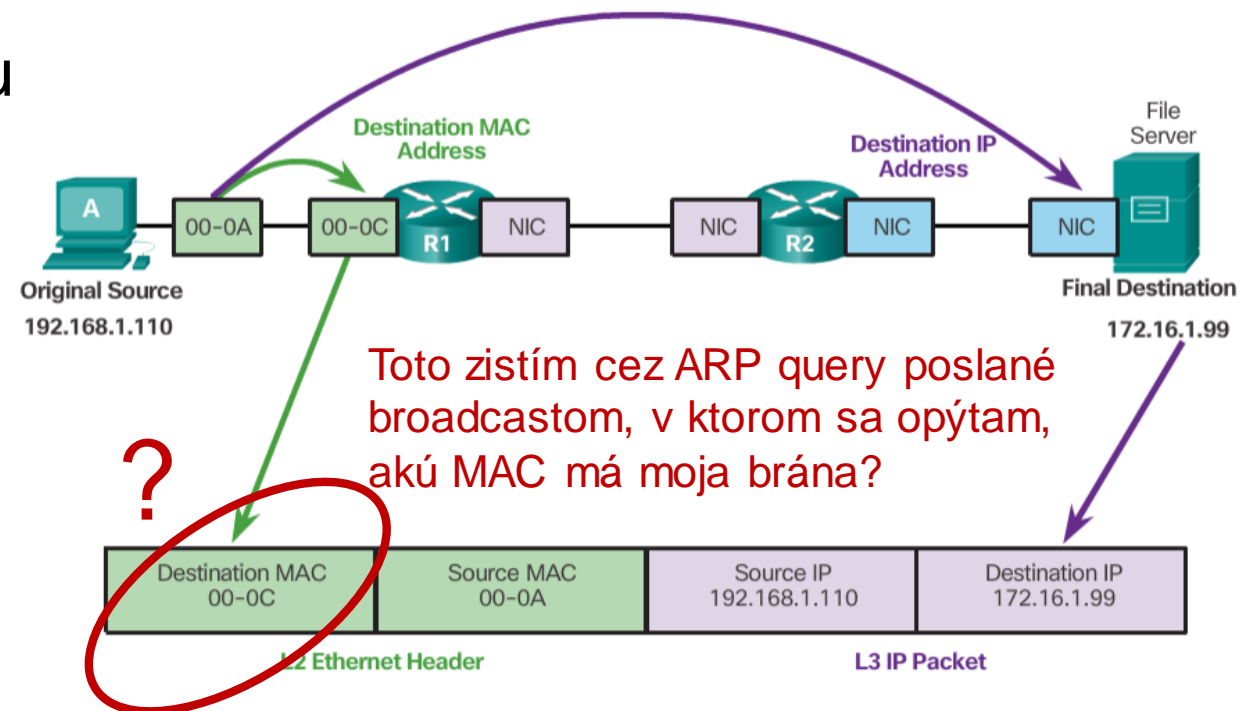
ARP Reply

- Cieľová MAC adresa – unicast.

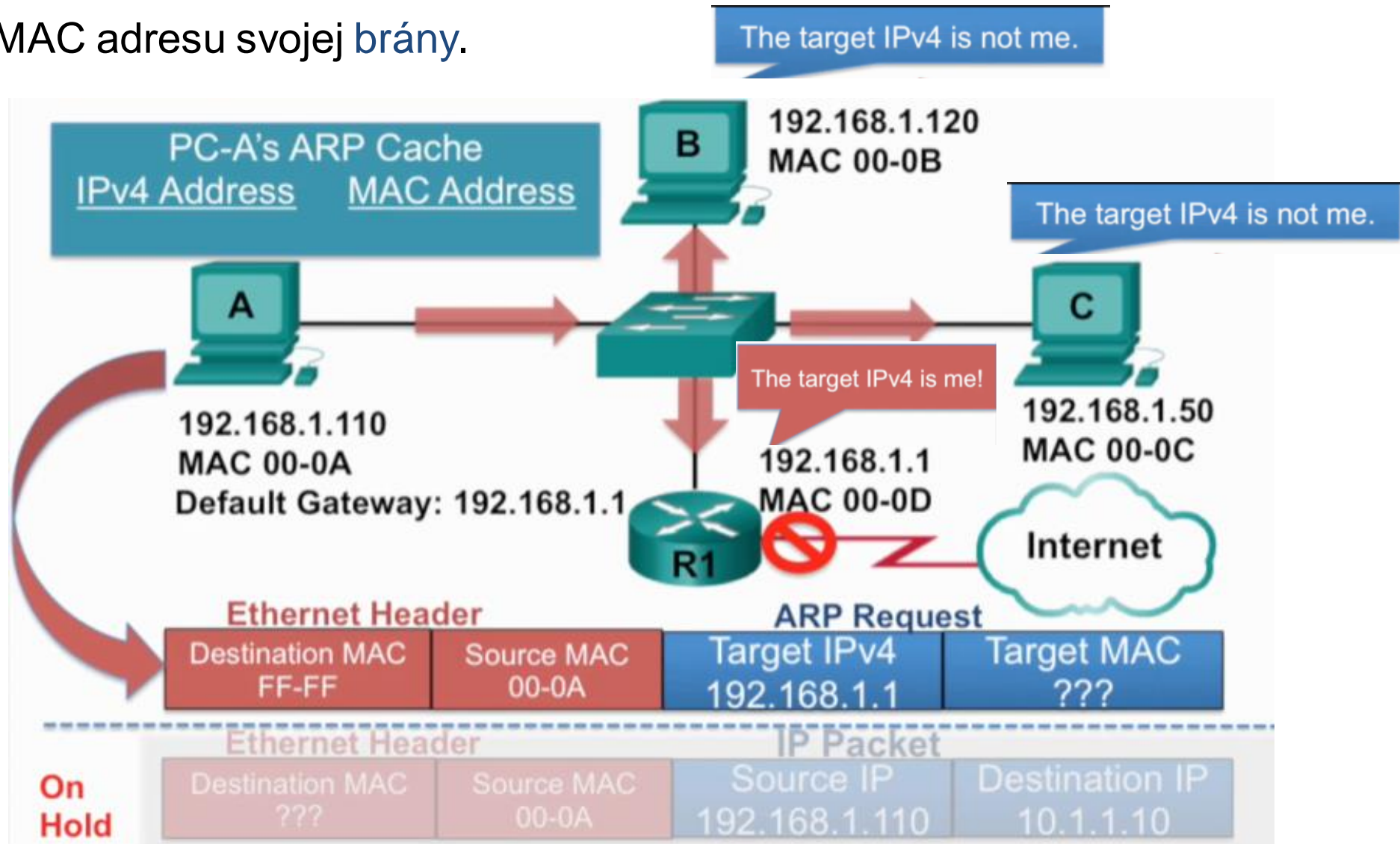
ARP Query na bránu (gateway)

- Ak je príjemca IP paketu v tej istej sieti ako odosielateľ, pomocou ARP je možné priamo zistiť MAC adresu príjemcu.
- Ak je príjemca IP paketu v inej IP sieti, stanica vie, že paket k príjemcovi musí prejsť cez bránu.
- Pri komunikácii s adresátmi z iných sietí preto odosielateľ nehľadá pomocou ARP protokolu MAC adresu cieľového uzla, ale vlastnej brány.
- Spolupráca L2 a L3:
  - L2 zabezpečí doručenie k najbližšiemu ďalšiemu uzlu.
  - L3 rieši, ktorý ďalší uzol to je, aby sa paket dostal k adresátovi.

ARP Query na bránu (gateway)

- Hľadám MAC adresu svojej brány.

Hlavička ARP správy

Internet Protocol (IPv4) over Ethernet ARP packet		
octet offset	0	1
0	Hardware type (HTYPE)	
2	Protocol type (PTYPE)	
4	Hardware address length (HLEN)	Protocol address length (PLEN)
6	Operation (OPER)	
8	Sender hardware address (SHA) (first 2 bytes)	
10	(next 2 bytes)	
12	(last 2 bytes)	
14	Sender protocol address (SPA) (first 2 bytes)	
16	(last 2 bytes)	
18	Target hardware address (THA) (first 2 bytes)	
20	(next 2 bytes)	
22	(last 2 bytes)	
24	Target protocol address (TPA) (first 2 bytes)	
26	(last 2 bytes)	

- HTYPE – typ L2 protokolu (1 pre Ethernet).
- PTYPE – typ L3 protokolu.
  - 0x0800 pre IPv4
  - hodnoty také, ako sú pre pole EtherType v L2 rámci.
- Operations – akú operáciu robí odosielateľ:
  - 1 = Request.
  - 2 = Reply.
- SHA – fyzická MAC adresa odosielateľa.
- SPA – logická L3 adresa odosielateľa.
- THA – fyzická MAC adresa príjemcu.
  - **0.0.0.0 = hľadaná MAC adresa cieľa** (t.j. toto neviem a potrebujem zistiť)
- TPA – logická L3 adresa príjemcu.
- Parametre protokolu štandardizovala a udržiava organizácia **IANA**.

ARP Query (= Request)

- Posiela sa v Ethernetovom rámci **broadcastom**, pole „type“ = 0x806 (ARP) - aby prijímajúca stanica vedela, ktorému L3 protokolu daný rámec predať na spracovanie.

```
20786.HuaweiTe_be:0b:2IntelCor_e7:0e:37 ARP 42 who has 192.168.100.3 is a
20886.IntelCor_e7:0e:3HuaweiTe_be:0b:27 ARP 42 192.168.100.3 is a
<
>
Frame 60: 42 bytes on wire (336 bits), 42 bytes captured (336 bits)
Ethernet II, Src: HuaweiTe_be:0b:27 (fc:e3:3c:be:0b:27), Dst: IntelC
Address Resolution Protocol (request)
Hardware type: Ethernet (1)
Protocol type: IP (0x0800)
Hardware size: 6
Protocol size: 4
Opcode: request (1)
Sender MAC address: HuaweiTe_be:0b:27 (fc:e3:3c:be:0b:27)
Sender IP address: 192.168.100.1 (192.168.100.1)
Target MAC address: 00:00:00 00:00:00 (00:00:00:00:00:00)
Target IP address: 192.168.100.3 (192.168.100.3)
<
>
0000 d0 7e 35 e7 0e 37 fc e3 3c be 0b 27 08 06 00 01 .~5..7.. <..
0010 08 00 06 04 00 01 fc e3 3c be 0b 27 c0 a8 64 01 ..... <..
0020 00 00 00 00 00 00 c0 a8 64 03 ..... d.
```

Odosielateľ
ARP Query

Hľadám MAC adresu
sieťovej karty s IP adresou
192.168.100.3

ARP Reply

- Posiela sa v Ethernetovom rámci unicastom, pole „type“ = 0x806 (ARP) - aby prijímajúca stanica vedela, ktorému L3 protokolu daný rámec predať na spracovanie.

```
89 46.HuaweiTe_be:0b:2IntelCor_e7:0e:37 ARP 42 who has 192.168.100.3?
90 46.IntelCor_e7:0e:3HuaweiTe_be:0b:27 ARP 42 192.168.100.3 is at d0
100 100.100.100.100 100.100.100.100 100.100.100.100 100.100.100.100
```

```
<
+ Frame 90: 42 bytes on wire (336 bits), 42 bytes captured (336 bits) on
- Ethernet II, Src: IntelCor_e7:0e:37 (d0:7e:35:e7:0e:37), Dst: HuaweiTe_
+ Destination: HuaweiTe_be:0b:27 (fc:e3:3c:be:0b:27)
+ Source: IntelCor_e7:0e:37 (d0:7e:35:e7:0e:37)
Type: ARP (0x0806)
```

```
- Address Resolution Protocol (reply)
Hardware type: Ethernet (1)
Protocol type: IP (0x0800)
Hardware size: 6
Protocol size: 4
Opcode: reply (2)
Sender MAC address: IntelCor_e7:0e:37 (d0:7e:35:e7:0e:37)
Sender IP address: 192.168.100.3 (192.168.100.3)
Target MAC address: HuaweiTe_be:0b:27 (fc:e3:3c:be:0b:27)
Target IP address: 192.168.100.1 (192.168.100.1)
```

Ja som ten, koho hľadáš,
moja MAC adresa je d0:7e...

Odosielateľ
pôvodného
Query

```
<
0000 fc e3 3c be 0b 27 d0 7e 35 e7 0e 37 08 06 00 01 ..<..'~ 5..7..
0010 08 00 06 04 00 02 d0 7e 35 e7 0e 37 c0 a8 64 03 .....~ 5..7..
0020 fc e3 3c be 0b 27 c0 a8 64 01 ..<..'.. d.
```

ARP tabuľka na smerovači

- ARP tabuľka je **dynamická** – každý záznam zotrúva v tabuľke **preddefinovaný čas** (defaultne 4 hod).

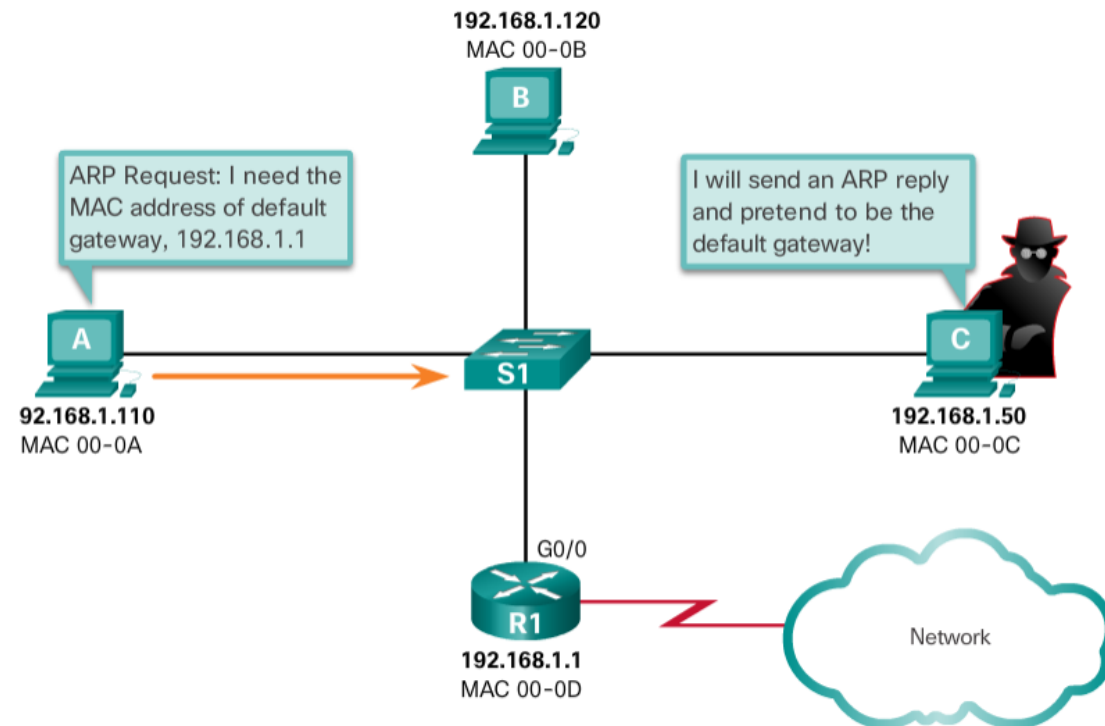
```
Router# show ip arp
```

Protocol	Address	Age (min)	Hardware Addr	Type	Interface
Internet	172.16.233.229	-	0000.0c59.f892	ARPA	Ethernet0/0
Internet	172.16.233.218	-	0000.0c07.ac00	ARPA	Ethernet0/0
Internet	172.16.168.11	-	0000.0c63.1300	ARPA	Ethernet0/0
Internet	172.16.168.254	9	0000.0c36.6965	ARPA	Ethernet0/0

- Možné problémy s ARP:
  - Veľké množstvo ARP queries poslaných záplavovo vo veľkých sieťach s nízkou prenosovou šírkou pásma môže spôsobiť **oneskorenie** pri prenose ostatnej (užitočnej) dátovej prevádzky.

ARP spoofing (ARP cache poisoning)

- Na ARP Query pre MAC adresu predvolenej brány (default gateway) môže odpovedať aj útočník:
  - Útočník vidí všetky ARP žiadosti (Queries) v danej LAN, preto nie je problém vygenerovať podvrhnutú (mierne upravenú) ARP odpoveď (Reply).
  - Útočník sa prehlási za bránu odoslaním ARP Reply so svojou MAC adresou – zneužitie faktu, že ARP je bezstavový protokol, teda zariadenie po prijatí ARP Reply nekontroluje, či ono samo odoslalo žiadosť a údaje z ARP odpovede zapisuje do ARP tabuľky. Tým sa okamžite prepíšu údaje získané zo staršej odpovede.
  - Pre jednu IP v ARP tabuľke existuje vždy len jeden záznam (jedna MAC), o ktorej som sa dozvedel naposledy.
  - Útočník tak prinúti obeť, aby všetky rámce posielala na útočnickov stroj (jeho MAC). Útočník môže odchytavať, monitorovať a ďalej preposielať rámce na skutočnú bránu. Tak sa obeť ani len nedozvie o tajnom odpočúvaní.
- Existujú ochranné mechanizmy.
  - DAI = Dynamic ARP inspection.
  - Viac až na PS1/2.

UNIVERSITY OF ŽILINA
Faculty of Management Science
and Informatics

Ďakujem za pozornosť Priestor pre Vaše otázky

*Nejasnosti k téme prednášky možno doštudovať v kapitole
7 Ethernet Switching, a 9 ARP – časti 9.1 a 9.2 (9.3 až po 8. prednáške).*

*Vedomosti si možno overiť v **kvíze 7** z portálu Netacad (7.5).*

*Vyjadrite svoj názor v ankete
k [prednáške](#) (ak ste sa zúčastnili) a [cvičeniu](#) tohto týždňa.*

Networking
Academy